

kävi, kävi säkä

TEKSTI: TAPIO SATAMO
(Perustuu
artikkeliin
Parachutist 8/70)

Relatiivihyppyjen kasvavan suosion vuoksi on syytä tarkastella lähemmin hyppääjäryhmän yksityisten jäsenten toimintaa saavutetun kuvion purkauudessa.

Tilanteita joita haluamme välttää

Irroittaudut tähdestä yhtäaikaan muiden hyppääjien kanssa, käännyt 180 astetta ja lähdet liukumaa kohti avauspaikkaa. Näkökenttäsi peittyi auki paukahtavaan para-commanderkupuun. Ennenkuin ehdit silmää räpäyttää olet ohittanut sen. Sydän hakaten kuin höyryvasara, kylmää hikeä valuen, aukaiset oman varjosi ja hoet mielessäsi: "Kävi, kävi, säkä."

Lähdet suorittamaan ensimmäistä kohtaamistasi. Lähestyt toista hyppääjää. Hän ei näe sinua. Katsoo välillä ympärilleen ja sitten mittareitaan. Tekee puolikäännöksen ja katsoo taakseen mutta ei vielä näe sinua. Vauhdin hurmassa menetät ajan tajun. Omasta mielestäsi olet ollut ilmassa

vasta muutamia sekunteja. "Ei ole mitään syytä katsoa vielä mittareita. Kohta kuulun relatiivihyppääjien kadehdittuun joukkoon. Ryömin vielä pari metriä ja taputan kaveria jalkoihin. Eiköhän sitten huomaa." Allaolevan kaverin käsi heilahtaa eteen. "Merkki avauksesta. Mitä hell..." Reppun kannet avautuvat. Apuvarjo hyppää vasten kasvojasi. Nyt kaikki riippuu onnesta.

Onko mahdollista väistää kupu

Tavoitteena kolmen miehen tähti. Lähtökorkeus 2 300 metriä. Viidessätoista sekunnissa olet saavuttanut ensimmäisen hyppääjän. Tartutte toisianne käsistä ja pohja on valmis. Odotatte kolmatta miestä mutta taivas pysyy tyhjänä ympärillänne. 25 sek. kuluttua nyökäätte toisillenne, irroittaudutte ja liuutte eri suuntiin. Delta-aseennon ansiosta vauhtisi kiihtyy 67 m/sek (240 km/h). Yhtäkkiä kolmannen hyppääjän kupu aukeaa edessäsi. Kuluu 0,400 sekuntia ennenkuin silmän verkkokalvo havaitsee näkökenttään tulleen esineen. Siinä aikana putoat 23 metriä. Kuvan siirtyminen silmästä aivoihin kestää 0,65—1,50 sekuntia. Sanotaan keskimäärin 1 sekunti. Sekunnin aikana menetät korkeutta 67 metriä. Olet pudonnut jo 23+67 metriä siitä kun kupu ilmestyi eteesi. Väistämistä varten päättäminen ja sen vaatima lihastoiminta kestää 0,5 sek = 34 m. Olet matkannut alaspäin 128 metriä ennenkuin

suuntasasi on edes alkanut muuttua. Jos katsot mittareita liu'un aikana voi toiminta myöhästyä 2,4 sek = 161 metriä tai enemmän (katse siirtyy kaukaa mittareihin, kuva tajuntaan, katse siirtyy takaisin pitkällä olevaan kohteeseen).

On muistettava että pudotun matkan arvioiminen on petollisen vaikea tehtävä. Vapaan putoamisen aikana ei hyppääjällä ole mitään kiinteitä esineitä ympärillään mistä voisi todeta oman vauhtinsa. Vauhdin käsitteen kadotessa myös ajan taju katoaa. Ihmisen puutteellisen aistijärjestelmän vuoksi vain näköhavainto varoittaa törmäyksen uhasta. Päinvastoin kuin nuo mainiot ilmassa räpytelijät, lentäjät ja lepakot, me emme voi kantaa mukamme tutkaa. Emme ainakaan vielä. Siihen saakka kunnes hyppääjän tutka kehitetään, tyydymme käyttämään mittareita ja perehtymään niihin keinoihin joilla vaaratilanteet vältetään etukäteen, sillä väistäminen onnistuu tuskin koskaan.

Tunne mukana olevien hyppääjien taidot

Tämä on ohjeista tärkein. Älä koskaan lähde relatiiviharjoitteluun ennenkuin olet ottanut selville tuntemattomien hyppääjien taitotason. Yleensä 90-hypyn ihmelapsi on se hyppääjä, jonka toimintoja et voi etukäteen arvata. Hän saattaa eksyä matkalla tai kaarella ympärillä pääsemättä kiinni kuvioon. Hän saattaa myös yhtäkkiä syöksyä auringosta keskelle tähteä ja singota muut ympäri taivasta. Hänellä on juuri niin paljon hyppejä että pääsee mukaan mutta tarpeeksi vähän olakseen vaarallinen. Vieraan pyrkiessä mukaan, pyydä nähdä hyppepäiväkirja ja esitä kysymyksiä.

Hyvä suunnitelma

Sen lisäksi että jokaisen hyppääjän taidot on tiedettävä, täytyy jokaiselle hypulle valmistaa suunnitelma. Ilman suunni-

telmaa hyppävät saattavat joutua tilanteeseen jossa jokainen todettuaan uloshyppäykseen olleen väärän, lähtee liukumaan samaan suuntaan. Relatiiviyöskentelyssä alastulopaikka ei ole tärkeä. Jos hyppäpaikka on ollut väärä, sitä ei lähdetä liukumalla muuttamaan oikeaksi. Avausporrastusta voidaan myös käyttää.

Yksilöllinen toiminta

Seuraa sovittua suunnitelmaa. Muista tarkkailla mittareista korkeutta ja aikaa. Katso ylöspäin ja anna kädellä merkki ennenkuin aukaiset varjosi. Kaiken väralle valmistaudu törmäykseen ja suunnittele etukäteen mitä teet jos joudut mukaan mies-varjo-sotkuun. Jos oman varjosi läpi syöksy mies, irroita heti pääkupu ja aukaise varavarjo. Jos itse iskeydyt kupuun, älä koske omaan kahvaan ennenkuin olet vapautunut naapurin varjosta. Todennäköisesti menet siitä läpi niinkuin paperista. Yhtä todennäköisesti kärsit vähintään lihas- ja luustovaurioita.

Varjon avaus

Varjon avaus- eli pysäköinti-paikkaa täytyy lähteä hakemaan viimeistään 900 metrin korkeudella. Vielä viiden sekunnin ajan voit liukua johonkin suuntaan ja aukaista 600 metrissä. Hyppääjien täytyy olla riittävän erillään toisistaan avauksessa. Tämä koskee erityisesti niitä jotka käyttävät Para-Commander varjoja. PC-llä on taipumus hyökätä eteenpäin avaushetkellä ja kestää 1—2 sekuntia ennenkuin varjo on hallinnassasi. Pidä koko ajan silmällä allasi olevaa ilmatilaa. Jos näet alapuolella miehen, väistä heti. ALEMMALLA ON ETUAJAO-OIKEUS: Ylempi väistää.

Jatkuva ilmatilan tarkkailu on välttämätöntä maahan saakka.